

Rozhodnutí Krajského soudu v Plzni ze dne 30.06.1961, sp. zn. 4 Co 172/61, ECLI:CZ:KSPL:1961:4.CO.172.1961.1

Číslo: 27/1962

Právní věta: Pracovním úrazem je tělesné zranění zaměstnance, které nastalo nezávisle na jeho vůli, krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů. Pracovním úrazem však není jen tělesné zranění způsobené nenadálým zevním násilím, nýbrž vůbec porušení zdraví, k němuž došlo nezávisle na vůli poškozeného, jestliže toto porušení zdraví bylo způsobeno zevními vlivy, které svou povahou jsou krátkodobé, je-li zaměstnanec při práci, již není zvyklý a která je nepřiměřená jeho tělesným možnostem, nucen okamžitým, usilovným vzepětím sil překonávat vnější odpor a zvýšit tak náhle, neobvykle a nadměrně svou námahu. Tato tělesná námaha musí pak být příčinou následku, o jehož odškodnění se jedná. Přitom nemusí jít o jedinou příčinu úrazu, nýbrž stačí, když jde o jednu z příčin, avšak důležitou, podstatnou a značnou.

Soud: Krajský soud v Plzni

Datum rozhodnutí: 30.06.1961

Spisová značka: 4 Co 172/61

Číslo rozhodnutí: 27

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody v pracovním právu, Pracovní úraz

Předpisy: 58/1956 Sb. § 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 27/1962 sb. rozh.

Pracovním úrazem je tělesné zranění zaměstnance, které nastalo nezávisle na jeho vůli, krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů.

Pracovním úrazem však není jen tělesné zranění způsobené nenadálým zevním násilím, nýbrž vůbec porušení zdraví, k němuž došlo nezávisle na vůli poškozeného, jestliže toto porušení zdraví bylo způsobeno zevními vlivy, které svou povahou jsou krátkodobé, je-li zaměstnanec při práci, již není zvyklý a která je nepřiměřená jeho tělesným možnostem, nucen okamžitým, usilovným vzepětím sil překonávat vnější odpor a zvýšit tak náhle, neobvykle a nadměrně svou námahu. Tato tělesná námaha musí pak být příčinou následku, o jehož odškodnění se jedná. Přitom nemusí jít o jedinou příčinu úrazu, nýbrž stačí, když jde o jednu z příčin, avšak důležitou, podstatnou a značnou.

(Rozhodnutí krajského soudu v Plzni z 30. června 1961, 4 Co 172/61)

Žalobce, který pracoval v žalovaném podniku jako člen závodní stráže, pomáhal při nakládání beden se zbožím na nákladní auto. Při zvednutí bedny pocítil nevolnost a upadl do bezvědomí. Po převozu do nemocnice bylo zjištěno, že utrpěl srdeční infarkt.

Žalobce uplatnil potom žalobou podanou u okresního soudu Plzeň-město nárok na náhradu škody z pracovního úrazu podle zákona č. 58/1956 Sb.; požadoval na žalovaném podniku zaplacení rozdílu mezi platem a nemocenským, který pobíral po dobu pracovní neschopnosti, náhradu bolestného, vše v celkové částce 2500,- Kčs s přísl.

Okresní soud Plzeň-město rozhodl ve věci mezitímním rozsudkem tak, že žalobní nárok je co do základu opodstatněn.

Krajský soud v Plzni rozsudek soudu prvního stupně potvrdil.

Z odůvodnění:

V souzené věci jde o vyřešení otázky, zda jde o pracovní úraz podle § 1 zák. č. 58/1956 Sb.

Zákon č. 58/1956 Sb. ve shodě s dřívějšími předpisy (srov. např. § 77 zák. č. 99/1948 Sb.) nemá definici pracovního úrazu. Pojem pracovního (dříve podnikového) úrazu byl však vymezen praxí a judikaturou. Poněvadž nebylo úmyslu ničeho měnit na dosavadním stavu, lze vycházet z ustálené definice pojmu pracovního úrazu, a to jak pokud jde o pojem úrazu podle § 1 zák. č. 58/1956 Sb., tak i pokud jde o pojem pracovního úrazu podle § 16 odst. 2 zák. č. 55/1956 Sb. - s odchylkami plynoucími ze znění obou citovaných ustanovení. Obě ustanovení pod pojmem úraz mají na mysli totéž, totiž tělesné zranění zaměstnance, které nastalo nezávisle na jeho vůli, krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů.

Tento pojem úrazu nutno ovšem současně vymezit tak, aby odpovídal všeobecnému nazírání a chápání uvedeného výrazu, a současně tak, aby toto vymezení bylo ve shodě s poznatky vědy a vyhovovalo praktickým potřebám skutečného života. Není proto úrazem jen tělesné zranění způsobené nenadálým zevním násilím, nýbrž vůbec porušení zdraví, k němuž došlo nezávisle na vůli poškozeného, jestliže toto porušení zdraví bylo způsobeno zevními vlivy, které svou povahou jsou krátkodobé, náhlé a násilné. Pak ovšem k pojmu pracovního úrazu stačí, je-li zaměstnanec při práci, již není zvyklý a která je nepřiměřená jeho tělesným možnostem, nucen okamžitým, usilovným vzepětím sil překonávat vnější odpor a zvýšit tak náhle, neobvykle a nadměrně svou námahu. Tato tělesná námaha musí pak být příčinnou prostředku, o jehož odškodnění se jedná.

Při posuzování otázky, zda shora uvedené znaky pojmu pracovního úrazu byly v konkrétním případě splněny nutno vycházet především ze znaleckých posudků. Z nich plyne, že k porušení zdraví žalobce došlo v okamžiku, kdy náhle zvedal bednu se zbožím; při zvedání bedny do výše hlavy pocítil nevolnost, prudké bolesti v krajině srdeční a krátce poté omdlel. Toto zranění žalobce označují posudky znalců jako pracovní úraz, který vznikl bezprostředně po pracovním úkonu vyžadujícím neobvyklé a nadměrné zvýšení námahy, přičemž šlo o práci pro žalobce nepřiměřenou a namáhavou. Posudek znalců dospívá k závěru, že pracovní výkon žalobce byl vyvolávajícím činitelem při vzniku infarktu myocardu.

Ze shora uvedeného plyne, že k porušení zdraví žalobce došlo nezávisle na jeho vůli působením zevních vlivů, které byly svou povahou krátkodobé, náhlé a násilné, přičemž současně žalobce byl nucen zvýšit neobvykle, náhle a nadměrně svoji námahu. Při tom je nutno přihlídnout k tělesným možnostem žalobce, který vzhledem k svému věku a vzhledem k tomu, že řadu let již tělesně nepracoval, musel vynaložit při této práci neobvyklou a nadměrnou námahu. V tom směru je třeba

zejména poukázat na shora uvedené znalecké posudky, z nichž plyne, že pro člověka manuální práci zvyklého jde o jiný druh námahy, než u člověka, který tělesně nepracoval a má poměrně slabě vyvinuté svalstvo. V tomto případě stačí náhlé působení mnohem menší námahy než v případě pracovníka manuální práci zvyklého k tomu, aby toto působení bylo pak pro srdeční sval škodlivé.

Poněvadž pak k infarktu žalobce došlo bezprostředně po předmětném pracovním úkonu, a toto porušení jeho zdraví bylo v přímé souvislosti s výkonem zaměstnání, byla dána příčinná souvislost mezi poškozením zdraví a úrazovým dějem. Přitom ovšem - a to nutno zdůraznit - nemuselo jít o jedinou příčinu úrazu, nýbrž stačilo, když šlo o jednu z příčin, avšak důležitou, podstatnou a značnou. Všeobecným zkoumáním jevů lze totiž dojít k závěru, že každý následek mívá nikoli jednu, nýbrž obvykle celou řadu příčin a každá příčina zase řadu následků. Některé příčiny jsou hlavní a ty vedou k určitým následkům a jiné jsou podružné a k následkům toho druhu nevedou. z toho je nutno vyjít při posuzování příčinné souvislosti a provést tak logickou izolaci určité příčiny a určitého následku. Ze všech následků je třeba hodnotit jen jediný, jímž je porušení zdraví a ze všech příčin jen ty, s nimiž zákon spojuje nárok na odškodnění. Jestliže pak škodná událost, s níž zákon tento nárok spojuje, je v konkrétním případě jednou z hlavních příčin nastalého porušení zdraví, je dána příčinná souvislost mezi touto škodnou událostí a následkem, o jehož odškodnění se jedná. Poněvadž zkoumání příčin, které vedou k určitému porušení zdraví, spadá do oboru lékařské vědy, nutno vycházet ze znaleckých posudků v konkrétní věci podaných, jichž obsah shodně nasvědčuje tomu, že pracovní výkon v souzeném případě byl vyvolávajícím činitelem při vzniku infarktu.

Za této situace byly splněny všechny pojmové znaky pracovního úrazu ve smyslu § 1 zák. č. 58/1956 Sb.

Srov. zák. č. 150/1961 Sb.